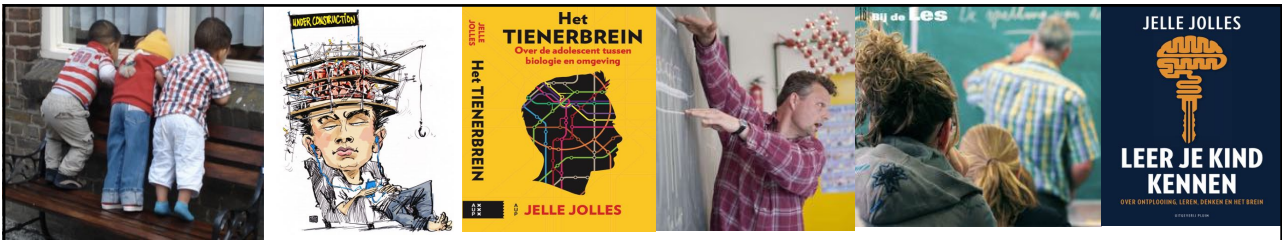

Jelle Jolles
Online inspiratielezing netwerk Passend Onderwijs Kennemerland
16-2-2022

De lerende leerling als 'werk in uitvoering'

Jelle Jolles
Centrum Brein & Leren Amsterdam

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

1

Verantwoording

Jelle Jolles, online inspiratielezing Passend Onderwijs Kennemerland, 16-2-2022

Achtergrond. Deze hand-out is gemaakt voor medewerkers van het netwerk Passend Onderwijs Kennemerland. De hand-out is een ingekorte versie van de online inspiratielezing op 16 februari 2022. Veel visuals zijn om copyright redenen niet opgenomen

Copyright. De hand-out is gemaakt voor *persoonlijk gebruik*. Verwijzing naar de teksten is mogelijk mits verwijzing naar : a) presentatie Jelle Jolles 16 februari 2022, en b) boek *Leer je kind kennen* en boek *Het tienerbrein*

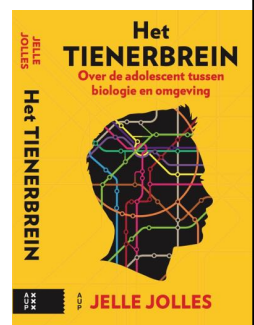
Boeken: Veel punten staan toegelicht in mijn boek '*Leer je kind kennen. Over ontplooiing, leren, denken en het brein*' uitgegeven door uitgeverij Pluim (ISBN 978 94 830 45931). En in mijn boek *Het tienerbrein. Over de adolescent tussen biologie en omgeving*. Amsterdam University Press, 2017. ISBN 978 94 7298 747 0 (€15,99).

Websites: www.jellejolles.nl en www.neuropsy-academie.nl

Contact: info@breinplein.nl, j.jolles@vu.nl

Twitter @JelleJolles. **LinkedIn** @ jelle jolles.

Op Twitter en LinkedIn plaats ik informatie over kind, tiener, onderwijs, opvoeding, ontplooiing, neuropsychologie en het brein.

2

Jelle Jolles
Online inspiratielezing netwerk Passend Onderwijs Kennemerland
16-2-2022

Leraren en ouders kijken naar het kind vanuit de kennis en ervaringen die zij al hebben opgedaan

maar

Kind en tiener kijken naar de wereld vanuit de nog zeer beperkte kennis en ervaringen die zij op dat moment hebben verworven!

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

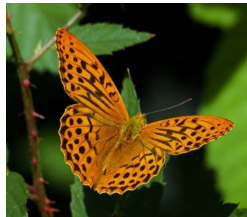
1

Kind en tiener zijn 'werk in uitvoering'

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

2

Beschouw kind en tiener als een rups, in ontwikkeling tot vlinder

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

3

Het kind moet vaardigheden verwerven 'die CITO niet toetst'

- Creativiteit
- Kritisch denken
- Veerkracht
- Inlevingsvermogen
- Motivatie
- Behoedzaamheid
- Zelfstandigheid
- Verantwoordelijkheid
- Doorzettingsvermogen
- Nieuwsgierigheid
- Humor
- Discipline
- Daadkracht
- Leiderschap
- Mededogen
- Moed
- Verbazing
- Bescheidenheid
- Geduld
- Verdraagzaamheid
- Samenwerking
- Flexibiliteit
- Accuratesse
- Betrouwbaarheid

Daarom: ontwikkel de Executieve Functies (EF)

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

4

Opbouw van deze presentatie

- Sectie 1. Leren, brein en ontwikkeling
- Sectie 2. Cognitief, sociaal, emotioneel en fysiek functioneren
- Sectie 3. Verwoorden, verbeelden, taal en denken
- Sectie 4. Executief functioneren

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

5

1.
Welke vaardigheid of vermogen is het aller-belangrijkst voor het functioneren van de mens?

6

Jelle Jolles
Online inspiratielezing netwerk Passend Onderwijs Kennemerland
16-2-2022

De kernfunctie is: Nieuwsgierigheid

Nieuwsgierigheid
Prikkelverwerking
Geheugen
Leren
Ervaringen
Adaptatie
Ondernemend zijn

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

7

De mens is een informatieverwerkend systeem dat zich aanpast aan de veranderende omgeving

Baby
Peuter
Kleuter
Kind
Tiener
Bijna-volwassene
Volwassene
Oudere
(Hoog-) bejaarde

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

8

Wat vraagt het sociale brein van kind en tiener? NIEUWIGHEID

- Ervaringen
- Nieuwe dingen
- Nieuwe belevingen
- Nieuw gedrag
- Nieuwe relaties
- Oefenen
- Uitproberen
- 'Wat is dat?'
- 'Wat bedoelt zij?'
- 'Hoe doet hij dat?'
- 'Waarom is dat zo?'
- 'Hoe werkt dat?'
- 'Hoe vindt zij/hij mij?'
- 'Hoe pak ik dat aan?'

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

9

Ervaringen opzoeken, risico's, ondernemend, nieuwsgierig zijn

KLEIN, MAAR FLIN: ZO WERKT HET TIENERBREIN

'Tieners die grenzen durven te overschrijden, zijn de vernieuwers van morgen'

- Buiten de paden gaan is nodig voor ontwikkeling
- Risico's nemen helpt om alle opties te verkennen
- *Feedback* uit omgeving is essentieel om de consequenties te leren kennen

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

10

2.
Hoe komen kind en tiener aan kennis?
Zit die in de genen?

11

11

Hersenrijping: NA de geboorte

12

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

12

Jelle Jolles
Online inspiratielezing netwerk Passend Onderwijs Kennemerland
16-2-2022

Er zijn 200 hersencentra ... met eigen taken

De archiefkasten van het brein moeten worden gevuld

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

13

Hersennetwerken ontwikkelen tot ver na 20^e jaar

200 hersencentra
Microstructuren
Netwerken

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

14

Zandweggetjes in het brein worden snelwegen

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

15

3.
Hoe komen wij aan onze kennis?
Uit de omgeving? Opvoeding?

16

Leraren en ouders ('omgeving') zijn bepalend

Zintuiglijke prikkels
Emotionele prikkels
Sociale prikkels
Cognitieve prikkels
Kennis
Slapen, eten, drinken, seks

'Context shapes the brain'

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

17

Leraren en ouders zijn essentieel om de hersenen te
'vullen' met kennis en ervaringen

Leraar en opvoeder zijn als een hovenier.
Zij 'snoeien' en geven brandstof
Ze zorgen voor prikkels, kennis, ervaringen
Daardoor ontwikkelen *functioneel bruikbare* hersen-
netwerken

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

18

Jelle Jolles
Online inspiratielezing netwerk Passend Onderwijs Kennemerland
16-2-2022

Hersennetwerken ontwikkelen door de omgeving

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

19

Aanbeveling: de begeleider steunt, stuurt en inspireert

Docent/coach/mentor geeft feedback en is motor van de talentontwikkeling

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

20

4.
Leerling als regisseur van het eigen
leerproces?

21

21

Aanbeveling: houd de regie!

Je leerling is regie-assistent ... In opleiding tot regisseur

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

22

Inspireren
Mogelijkheden suggereren
Routes wijzen
Coachen
Motiveren
Sturen
Uitdagen
Steunen
Adviseren
Begeleiden

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

23

5.
Zijn taal, rekenen, schrijven genoeg?

24

24

Jelle Jolles
Online inspiratielezing netwerk Passend Onderwijs Kennemerland
16-2-2022

Kind en tiener ontwikkelt op VIER domeinen:
Fysiek, Cognitief, Emotioneel, Sociaal

25

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

25

Het netwerk van wegen in Nederland wordt gebruikt door personenwagens, vrachtwagens, motoren, e.v.a. vervoersmiddelen

Zo worden de wegen in het brein, ('snelwegen', 'regionale wegen' en de 'straten en weggetjes') gebruikt voor vervoer van vele soorten informatie: zintuiglijk, sociaal, fysiek, emotioneel, organisatorisch etcetc

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

26

Leer-ervaringen en veranderende strategieën zijn zichtbaar in hersenactiviteit.

Kennis en ervaringen zijn voeding voor het brein
Leer zoveel mogelijk strategieën aan

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

27

Objecten, gebeurtenissen, hebben vele 'representaties' in het brein

Voorbeeld

- De olifant, het knuffelbeest: tactiele representaties
- Later, grote logge dieren in dierentuin: visueel, ruimtelijk, geur, ontzag
- De baby olifant op film: vertederend, aandacht voor voeding
- De fotos van je ouders op safari, met de emoties en gezicht van je ouders die herbelevden dat olifant een charge maakte

28

Leer-ervaringen en veranderende strategieën zijn zichtbaar in hersenactiviteit.

Kennis en ervaringen zijn voeding voor het brein
Leer zoveel mogelijk strategieën aan

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

29

Kortom: voed het hongerige en nieuwsgierige brein

- Verschaf prikkels, zorg voor ervaringen
- Geef kennis en inzichten
- Stimuleer sociaal gedrag, opdoen van emoties
- Zorg voor visuele, auditieve, tactiele beelden
- Verschaf verhalen, verschaf nieuws
- Laat dingen beleven, daag uit
- Verschaf nieuwsgierigheid, spanning en sensatie

Context shapes the brain

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

30

Jelle Jolles
Online inspiratielezing netwerk Passend Onderwijs Kennemerland
16-2-2022

6.
Kans-arme en kansrijke kinderen:
verschillen ze in ontwikkeling?

31

nature neuroscience theguardian

Brain development in children could be affected by poverty, study shows

Opinion in HUMAN NEUROSCIENCE EDITORIAL published: 18 November 2012 doi: 10.1038/nrn.2012.219

The social emotional developmental and cognitive neuroscience of socioeconomic gradients: laboratory, population, cross-cultural and community developmental approaches

Kylie Schibbi and Amedeo D'Angiulli*

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

32

Kinderen in een informatie-arme omgeving krijgen niet genoeg prikkels en taal om het breinarchief te vullen

33

Een traag groeiende boom kan ook de hoogste boom worden

34

7.
Verschillen tussen jongens en meisjes:
biologisch of sociaal bepaald?

35

Jongens-meisjes verschillen door biologie én omgeving

36

Jelle Jolles
Online inspiratielezing netwerk Passend Onderwijs Kennemerland
16-2-2022

Jongens en meisjes: kernpunten

- De meeste jongens rijpen trager dan meisjes
- Meisjes lopen voor in zelfinzicht en zelfregulatie. Zijn 'braver'
- Jongens vinden andere dingen leuk dan meisjes
Meisjes vinden andere dingen leuk dan jongens
- Groot belang van opgedane ervaringen, en dus: vaardigheden

Opvoeding en sociale cognities uiterst bepalend: 'wat verwacht de sociale omgeving van me?'

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

37

Pak jongens en meisjes anders aan

- Stimuleer meiden in *ondernemend zijn, niet-te-braaf-zijn, ruimtelijk denken, fysiek actief, handelen*
- Stimuleer jongens in *zelfreflectie, empathie, talig redeneren, inzicht in intenties, sociale cognities*

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

38

8. Intelligentie: aangeboren of aangeleerd?

39

39

IQ is iets anders dan 'intelligentie'

- IQ is **ALTIJD** een momentopname
- ... is niet meer dan een grove benadering van intelligentie
- ... is sterk bepaald door eerdere leer- en leefomgeving
- ... is sterk bepaald door motivatie
- ... is sterk bepaald door voorkennis en verwachtingen

De vmbo-leerling is **niet** per se een doener, is **niet** per se minder intelligent, heeft **niet** per se minder cognitieve potentie

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

40

9. Cognitief stimuleren? Of breder?

41

41

Voed het hongerige brein. BRED!

Prikkels, kennis, emoties, beelden, nieuws
Uitdagingen, belevingen, gebeurtenissen
Nieuwigheid, spanning en sensatie

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

42

Jelle Jolles
Online inspiratielezing netwerk Passend Onderwijs Kennemerland
16-2-2022

43

44

45

46

47

48

Jelle Jolles
Online inspiratielezing netwerk Passend Onderwijs Kennemerland
16-2-2022

10.
Ver-beelden, visualiseren

49

Verbeelden, fantasie

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

50

Visualiseren: een voorstelling maken 'in de geest'

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

51

Gebruik 'rommel-van-de-zolder': ideaal om
nieuwsgierigheid te stimuleren

52

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

52

Zet meer in op beelden en beeld-taal

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

53

11.
Technisch lezen? Of taal?

54

54

Jelle Jolles
Online inspiratielezing netwerk Passend Onderwijs Kennemerland
16-2-2022

Train het verwoorden ...

- Wát doe je?
- Waaróm doe je het?
- Hoe werkt het?
- Heeft het een naam?
- Wat bereik je ermee?
- Wat zou gebeuren als?
- Als je dit NIET doet, wat gebeurt er dan?

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

55

55

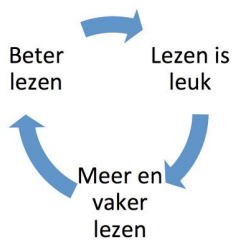
Verwoorden 2. Taal en verwoorden

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

56

56

Werk aan LEESPLEZIER

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

57

10 redenen
waarom
lezen
belangrijk
is

Lezen:

1. ... ontwikkelt de taalvaardigheid
2. ... ontwikkelt denken en verbeelden
3. ... verschaft prikkels aan het hongerige brein
4. ... geeft kennis en inzichten
5. ... traint de concentratie
6. ... ontwikkelt het zelfinzicht
7. ... leert over de ander
8. ... leert over consequenties
9. ... leert over normen, regels en gebruiken
10. ... ondersteunt de identiteitsontwikkeling

Bron: Jelle Jolles. *Het Nieuwe Lezen*.
Uitgeverij Blink, november 2020

En zorgt voor leesplezier !

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

58

12.
Van taal naar denken

59

59

Denken 1. Gebruik 'Wat-als' vragen

- Wat zou er gebeuren als het altijd regende op zaterdag?
- Wat zou er gebeuren als auto's nooit slijten?
- Wat kan er gebeuren als katten konden blaffen?
- Wat kan er gebeuren als alle schoenen in de wereld even groot waren?

Open vragen zijn een geweldige manier om het creatieve proces bij kinderen op gang te brengen. Deze vragen helpen een kind afstand te nemen van het hier en nu. Keuzes, vergelijkingen, onderhouden van nieuwe ideeën, en het formuleren van persoonlijke antwoorden op deze vragen zijn belangrijke ingrediënten in creatief denken.

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

60

Jelle Jolles
Online inspiratielezing netwerk Passend Onderwijs Kennemerland
16-2-2022

Denkplaten: aanpak

- Wat zie je op de foto?
- Wat betekent het?
- Waar speelt dit zich af?
- Wat is er 5 minuten eerder gebeurd?
- Wat gebeurt over 5 minuten?
- Hoe noem je dat?
- Wat vind je ervan?

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

61

Praat- en denkplaten wekken interesse in de wereld op

Leer analyseren
 Leer vergelijken
 Leer in een context plaatsen
 Leer er een oordeel over te vellen
 Leer argumenteren, redeneren
 Leer verwoorden
 Maak attent op diversiteit

Onderhoud nieuwsgierigheid!

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

62

13. De Executieve Functies

63

Executieve functies ontwikkelen zich van peutertijd tot ver in de volwassenheid

Figure S1. Two preschoolers engage in "Buddy Reading." The ear line-drawing held by one girl helps her to remember to listen.

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

64

Executieve functies in de klas

<ul style="list-style-type: none"> • Impulsief reageren • Dingen kwijt • Snel afgeleid • Concentratieprobleem • Moeilijk shiften in aanpak • 'De grote lijn' niet snappen • Anderen volgen • Slecht/goed in taakplanning • Matige werkorganisatie 	<ul style="list-style-type: none"> • Klieren • Moeite met verbanden leggen • Matige tijd-organisatie • Matig zicht op 'de bedoeling' • Vaker dezelfde fouten maken • Sterk bepaald door peer group • Secundair reageren • Moeite om de regels te zien • Weinig 'gevoel' voor de ander
--	--

... zelfinzicht, zelfcontrole en zelfregulatie

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

65

Executieve Functies: afhankelijk van brein én leerervaringen

- Executieve functies en vaardigheden in zelf-regulatie zijn de mentale processen die ons in staat stellen om te plannen, om aandachtig bezig te zijn, om instructies (en de bedoeling daarvan) te onthouden, en om taken efficiënt en in de goede volgorde uit te voeren.
- Net als een vluchtcontrole systeem op een druk vliegveld de komende en vertrekkende vliegtuigen op meerdere startbanen goed kan managen zo heeft het brein deze vaardigheid nodig om weerstand te bieden tegen afleiding, om te prioriteren, om doelen te stellen (en die te bereiken) en om impulsen te controleren.

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

66

Jelle Jolles
Online inspiratielezing netwerk Passend Onderwijs Kennemerland
16-2-2022

De EF zijn noodzakelijk voor het leren

Essentiële om zich een plek te vinden in onze complexe samenleving.

Cruciaal voor kind, leerling, student, ouders, school en samenleving.

Voor sociaal functioneren, sport, muziek, hobbies en spel

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

67

Werk aan de vijf groepen executieve functies

1. Vaardigheden (breinfuncties)
Werkgeheugen, impulsremming, aandachtsfuncties
2. 'Ik' (psychologie)
Zelfinzicht, zelfregulatie
3. 'De ander' (sociale cognities)
Inleven, invoelen, intenties begrijpen, empathie, monitoring
4. Consequenties (tijd en toekomst)
Opties, gevolgen, routes, uitkomsten
5. Regels, scripts (groep, samenleving)
Scenario's, normen, waarden, doelen en belangen

Niveaus: Binnen de persoon – De persoon/ik – Tussen personen – Groep – Samenleving - Cultuur

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

68

EF. Kernfuncties

- Werkgeheugen
- Impulsregulatie
- Flexibiliteit
- Aandachtsfuncties,

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

69

EF 1. Vaardigheden

- **Basale functies:** werkgeheugen, impulsregulatie, flexibiliteit, aandachtsfuncties,
- **Planning:**
'Wat is het plan? Wat is het doel? 'Wat is de aanpak?'
- **Prioriteren van complexere handelingen:** 'Is het project in delen op te delen? 'Wat moet eerst, wat later?'
- **Evaluatie:** 'Hoe heb ik het gedaan?' 'Waarom kan ik mijn aanpak verbeteren?' 'Wat vinden anderen ervan?'

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

70

EF 2. 'Ik'

- **Zelfinzicht, zelf-evaluatie:**
'Waar ben ik goed in?' 'Waarom kan ik mezelf verbeteren?'
- **Zelfregulatie:**
'Wat kan de beste aanpak zijn?' 'Wat is de beste manier om dat anders aan te pakken?' 'Hoe ga ik om met afleiders?'

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

71

3. 'De ander'

- **Sociaal waarnemen. Monitoring:**
'Hoe bespreekt Daan het met de docent?'. 'Wat gebeurt er er?'
- **Perspectief-name:**
'Wat denkt Ahmed ervan? Wat is zijn bedoeling?' 'Waarom zegt die docent dat?' 'Wat heeft mijn team hier aan?'
- **Empathie:**
'Hoe is het met Jesse, hoe voelt hij zich? 'Heeft hij er geen zin meer in?' 'Wat zou ik doen als ik hem was?'

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

72

Jelle Jolles
Online inspiratielezing netwerk Passend Onderwijs Kennemerland
16-2-2022

4. Consequenties

- **Kiezen en beslissen:**
'Wat zou er gebeuren als ik kies voor optie 3? Wat voor effect heeft het voor mijn ontplooiing? Wat betekent het voor mijn vrije tijd?'

- **Overzien van consequenties:**
'Wat zijn de directe consequenties als ik een halve dag per week afwezig ben voor cursus? Welk belang heeft die cursus voor anderen en voor mijzelf?'

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

73

5. Regels, scripts, normen

- **Regels:**
'Welke regels zijn er op deze school?'

- **Scripts:**
'Als ik mijn werkstuk wil indienen, wat moet ik dan doen? Welke stappen zijn er te volgen?'

- **Normen, waarden:**
'Wat zijn de bedoelingen van deze school? Wat willen ze mee-geven aan de student?'

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

74

Werken aan voorwaarden voor ontwikkeling van EF

• Vaardigheden oefenen	• Creatieve oplossingen vinden
• Routines aanleren	• Flexibiliteit
• Sociale cognities	• Omgaan met stress
• Zorgen voor stabiele relaties	• Fysieke +cognitieve skills
• Leren denken	• Emotionele + sociale skills
• Nieuwsgierig zijn	• Zelfstandig worden

... is werken aan studiemotivatie en leerprestaties

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

75

Take Home

76

76

Een kern-taak van het onderwijs:

**Het ontwikkelen van het analyseren, het oordelen, het kiezen, het beslissen, het overzien van consequenties, het plannen en prioriteren, het redeneren, het denken, het zelfinzicht en de zelfregulatie.
En de identiteit ...**

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

77

Take home: kernwoorden

• Taal en denken	• Nieuwsgierigheid
• Leraar heeft de regie	• Kennis
• Leerling werk in uitvoering	• Groei mindset
• Train vaardigheden	• Steun, sturing, inspiratie
• Leren leren	• Ervaren
• Executieve functies	• Interesse
• Persoonlijke groei	• De leraar is motor, inspirator

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

78

Jelle Jolles
Online inspiratielezing netwerk Passend Onderwijs Kennemerland
16-2-2022

Open de vensters in het brein van de leerling

Taal
Denken
Fantasie
Exploreren
Denk-creativiteit
Nieuwsgierigheid
Buiten de hekjes lopen
Denken in 'méérdere opties'
Gebruik een groter deel van je brein

Jelle Jolles, online netwerkbijeenkomst Passend Onderwijs Kennemerland Zuid, 16-2-2022

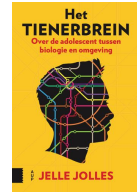
79

Nadere informatie

Twitter: @jellejolles

Web: www.jellejolles.nl

Boek: Leer je kind kennen.
Over ontplooiing, leren,
denken en het brein.
Juni 2020, ISBN 978 94 830
4593 1

80